

"Lilly och Rosen". Bilden är från Café Lemitz år 1968, och den mest berömda av Anders Petersens bilder, som även har varit omslag på Tom Waits album "Rain dogs" FOTO: ANDERS PETERSEN

JH Engströms fotografier från Paris präglas av en originell och egensinnig estetik. FOTO: JH ENGSTRÖM

Omslagsbilden till Mattias Klums storverk "Världar av liv". FOTO: MATTIAS KLUM

Ren kyss i smutsig omgivning. Kjell-Åke Janssons bild ingår i hans bok "Burnout".

FOTO: KJELL-ÅKE JANSSON

Under tio år fotograferade Björn Larsson hur skogen i Tyresta återhämtade sig efter en stor eldsvåda.

FOTO: BJÖRN LARSSON

KULTURFEST

Jason Diakité (Timbuktu) tackar nej till Kristianstads kulturnatt i maj. FOTO: ERIK MÅRTENSSON

Kulturnatt – men utan Timbuktu

KRISTIANSTAD

Kristianstad firar 400 år och jubileumsveckan kryddas med en kulturnatt. 60-70 programpunkter planeras, men igår blev det klart att det största afischnamnet hoppar av. Timbuktu har en sommarturné att prioritera och hinner inte repa ihop showen till den 23 maj.

– Så är det, konstaterar projektledare Henrik Fröberg. Vi ville ha Timbuktu till Kulturnatten. En bred artist som också kan symbolisera den mångfald vi vill presentera. Tyvärr har vi nu fått negativt besked från hans bokningsbolag. Timbuktu ska ut på stor sommarturné och därför ligger vårt arrangemang fel i tiden.

Ingen Timbuktu, alltså. Men mycket annat, lovar Fröberg. De olika aktörerna – det vill säga Kristianstads samlade kultur- och nöjesliv – har fram till den 28 februari på sig att jobba fram sina arrangemang, och Fröberg vill inte avslöja detaljer innan han vet mer om helheten.

– Det blir en rejäl manifestation av allt Kristianstads kulturliv kan innehålla – från mat till litteratur och teater.

Kulturnatten ska mär-

”Det blir en rejäl manifestation av allt Kristianstads kulturliv kan innehålla – från mat till litteratur och teater.”

Henrik Fröberg

kas över hela Kristianstad, med Stora Torg som den centrala samlingspunkten. Aktiviteterna drar igång klockan 15, med officiell invigning klockan 18. Timbuktu-konfekten blir Kristianstadspubliken blåst på, men stora artister är på ingång.

– Målsättningen är att både inleda och avsluta med starka namn på Stora Torg, säger Henrik Fröberg.

ANDERS MÅRTENSSON
anderson.martensson@kristianstadsbladet.se

■ **Fotnot:** Kristianstadsbladet har tidigare berättat att Stadsbiblioteket har bokat de kända Kristianstadsförfattarna Lena Sundström och Kristina Ohlsson till Kulturnatten. Klart sedan tidigare är också att Konsthallens utställning "Face it! – Absolut Art Collection" har snyggvernisage under Kulturnatten.

Han har skrivit 250 böcker
”Jo, herrejisses. Tre gånger om dagen ibland.

Då tar jag en kanelbulle och ett glas mjölk och lägger mig på sängen och tittar på en fläck i taket. Det brukar hjälpa.”

Författare Kjell E Genberg svarar på frågan om han aldrig kör fast i sitt skrivande, med tanke på att hans ovanligt höga skrivtempo. I tidningen Svensk Bokhandel.

RECENSION – TOMAS POLVALL OM FEM AKTUELLA FOTOBÖCKER

Kulturjournalist **Tomas Polvall** har gett sig in i den **rika floran av fotoböcker** och funnit en kvintett svenska fotografer som med sina bilder berättar om samtiden, både naturens och människans. Två saker är säkra: fotografi är i tiden och alla har sitt personliga bildspråk.

All skönhet är hotad

FOTOBÖCKER

Mattias Klum

”Världar av liv” (Max Ström)

Björn Larsson

”Brandplats 3” (Dokument Press)

Kjell-Åke Jansson

”Burnout” (Journal)

JH Engström

”Sketch of Paris” (Max Ström)

Anders Petersen

”Anders Petersen” (Max Ström)

Aldrig har så många fotograferat så mycket. Utgivningen av fotoböcker har, mycket tack vare internet och Amazon, exploderat. Bredden har vuxit i samma takt som marknaden. Säg ett ämne och det finns en nisch för fotografier. Mycket kan sorteras i två genrer: naturfoto och socialdokumentär.

National Geographic's storlek, framgång och tradition gör att de fotografier som frilansar för tidskriften får betalt för att vara länge på plats. Att Mattias Klums haft tid på sig märks.

Fotografierna i Klums mäktiga bok håller hög klass och med välskrivnen text och informativa bildtexter blir helheten imponerande. Några bilder med samspelet mellan djur och natur tillhör mina favoriter. När bruna pelikaner svävar mellan klippor på Santa Cruz i Galapagos övärld och de gulbruna klippväggarna reser sig som skyskrapar mot en himmel som förändrar färg hela vägen ner i det hav som bär hela scenen på sina vågor är känslan av att vara på plats så stor att man kan inbilla sig att man faktiskt är det.

Längtan efter att möta bergsgorillor i de skogklädda bergen i centrala Afrika har skapat en turistindustri som gjort det angeläget att bevara både djur och natur. Bra därför att en bergsgorilla pryder omslaget till ”Världar av liv”. Ibland exploderar Klums bilder i färger och former som blir abstrakta. Ett grönt korallrev från Raja Ampat i Indonesien och

ett bergslandskap i Landmannalaugur på Island visar bredden. Budskapet bakom all skildrad skönhet är att den är hotad. Överallt. Hela tiden. Förhoppningen är att bilderna och berättelserna kan bidra till att bevara skönheten.

Ett helt annat slags naturfotografering finns i Björn Larssons ”Brandplats 3”. Boken är en dokumentation i text och foton över en eldsvåda som det larmades om klockan 10.58 den 1 augusti 1999. De första 48 sidorna består av rapporter från polis, brandkår, räddningstjänst och tidningar. Resten är fotografier från de kommande tio åren. För att visa hur långsamt det går för naturen att återhämta sig. Det som imponerar är den grafiska utformningen. Sällan har form och design så säkert och konsekvent följt innehåll. Pappret luktar eldsvåda och ser fränt brandskadat ut.

Annan utbrändhet ses i Kjell-Åke Janssons ”Burnout”. I fokus finns gamla amerikanska bilar. Människorna är bi(l)hang tänker jag på samma vitsnivå som texterna på bilarna. Allt som inte är politiskt korrekt duger. ”Skratta inte Svensson – din dotter kan ligga i baksätet” är en av många signaler om sex.

Att döma av bilderna förhindras sexet ofta av alkohol. Antingen är folk fulla, håller på att bli det eller har varit det. Fyllan och bakfyllan slås om utrymmet på bilder där deltagarna ofta sett på fotografen när han tryckt av, men ännu oftare har Jansson ”bara” strövat omkring utan att bli uppmärksam. Bilderna präglas av ett bristande intresse för komposition, ljus och perspektiv. Det är rakt upp och ned i ett rättframt fotograferande som med självklar autenticitet skildrar liv som tagit time out från gängse värderingar och attityder.

Autentiskt är också en dominerande känsla för fotografierna i JH Engströms ”Sketch of Paris”. Engströms Paris är slitna vardagsliv på bakgator, sjaskiga hotell och i sunkiga lä-

genheter. Bilderna är långt från vanliga föreställningar om vad bra bilder är. Det tvingar mig att reflektera över vilka slags stadsliv bra bilder skildrar, men det är svårt att upprätthålla ett fördjupat betraktande inför alla suddiga, trista och ointressanta detaljer.

De slitna miljöerna i ”Sketch of Paris” återfinns hos Anders Petersen, men han har ett betydligt rikare register och fastnar inte lika ofta i suddigt återgivna obetydligheter som Engström. I boken finns en lång rad bilder som med rätta blivit klassiska. Omslagsbilden pryder även Tom Waits album ”Rain dogs”.

I Anders Petersens fotografiska värld är färgerna borta och tiden satt ur spel. Klockan har stannat på 60-talet. Han har funnit sitt 60-tal i Berlin på 80-talet, i Stockholm på 70-talet, i Venedig på 80-talet och under de senaste åren i London och Rom. Personerna på hans bilder är inte synkade med tiden. De har funnit sina fristäder utanför kalendern. Ibland för att de har valt att leva så, ibland för att de inte förmått välja annorlunda; resignerat, funnit sig tillrätta och valt att leva som de tvingats leva. De har förlorat mycket och vunnit en uppriktighet de flesta av oss har förlorat.

Det finns en närhet och äkthet i mötet många författare och fotografer skulle jubla över om de lyckats fånga lika väl. Det handlar om avsigkomna liv där det är besvärligare att dölja besvikelserna än att låta bli. Det skapar en öppenhet för intensiva och uppriktiga möten. Det sjuder av liv, fyllda med vemod och smärta. Människorna upprätthåller ingen fasad. De har, till skillnad från de framgångsrika, inget att förlora på att visa sin mänsklighet.

TOMAS POLVALL

■ **Det våras för fotokonsten**, vilket vi kommer att uppmärksamma lite extra på kultursidan den närmaste tiden. Tidigare har det handlat om vårens många fotoutställningar. Nästa del: Sune Jonsson.